

જીવનવાયી આરોગ્ય યોજના - ૧૯૯૭

આર્થિકકષ્ટયા પુર્વલ જટકાતીલ તથા વારિદ્રદેવેલાલીલ સર્ખાના (Below Poverty Line) હુવયવિકાર, મુત્રપિંડવિકાર ય મેંદુ ય મજ્જાસંસ્થા વિકાર યા આજારાવર અતિવિશેષ સેવા શાસકિય ય જાગગી આપિ અછયાવત વૈદ્યકીય સુવિધા અસળાન્યા સળાલયાત યા આજારાવર ઉપલબ્ધ અસળા-યા મહાનગર ઓવધોપચારાચી ઉપલબ્ધતા કાઠી શાસકિય ય મહાનગરપાલિકાન્યા સળાલયા અતિરિક્ત કેવલ મુંબઈ/પુને યાસારકયા મહાનગરપાલિકા ક્ષેત્રત અસળા-યા કાઠી જાગગી સળાલયાત અસળાને યા સળાલયાત ઉપલબ્ધ અસળા-યા અતિચર્ધિક જાગીયા હે સળા વિધારઠી કરુ શકતા નાઠી, ઠી આજ વિધારાત કેવૂન આર્થિકકષ્ટયા પુર્વલ જટકાતીલ તથા વારિદ્રદેવેલાલીલ સર્ખાના હુવયવિકાર, મુત્રપિંડ વિકાર, મેંદુ ય મજ્જાસંસ્થા વિકાર યા સારકયા ગંભીર આજારાવરીલ શસ્ત્રક્રિયાસાઠી પ્રતિરળ્પાસ શાસકિય/મહાનગરપાલિકા સળાલયાત રૂપયે ૫૦,૦૦૦/- ય્યા કમાલ મન્યવિત અર્ધસહાય્ય કરળ્યાસ મંજૂરી ઢિલી હોતી. ઠી આતા રૂ. ૭૦,૦૦૦/- પર્યત કહલિળ્યાત આઠી આહે.

જીવનવાયી આરોગ્ય યોજનેતર્ગત હુવયશસ્ત્રક્રિયા, મુત્રપિંડરોપણ શસ્ત્રક્રિયા ય મેંદુ/મજ્જાસંસ્થા વિકાર યા આજારાવરીલ શસ્ત્રક્રિયોપચાર કરળ્યાસાઠી રૂ. ૭૦,૦૦૦/- યેલા જાસત જર્ધ યેલા-યા પ્રકરળાના માન્યતા ઢેળ્યાસાઠી શસનાને મુંબઈ ય મુંબઈ અતિરિક્ત સળાલયા સ્તરાવર લાલીલપ્રમાણે સમિતી ગઠીત કરળ્યાસ માન્યતા ઢિલી આહે.

મુંબઈ શહરાપુરતે -

૧)	મહાસંચાલક, આરોગ્ય સેવા, મુંબઈ	અધ્યક્ષ
૨)	સંચાલક, વૈદ્યકિય શિક્ષણ ય સંબોધન, મુંબઈ,	સવસ્થ
૩)	અધિષ્ઠાતા શર જ.જી.સમૂહ સળાલયા, મુંબઈ,	સવસ્થ

સળાલયા સ્તરાવર -

૧)	સંબંધિત સળાલયાથે અધિષ્ઠાતા,	અધ્યક્ષ
૨)	સંબંધિત ઉપસંચાલક, આરોગ્યસેવા	સવસ્થ
૩)	કાર્ડિઓ વૈસકયુલર ચોર્ડેસિક સર્જન	સવસ્થ
૪)	સળાલયાત કાર્યરત અસલેલા ન્યુરોલોજિસ્ટ	સવસ્થ
૫)	સળાલયાત કાર્યરત અસલેલા કાર્ડિયાલોજિસ્ટ	સવસ્થ

ઝ્યા સળાલયાત અધિષ્ઠાતા કાર્યરત તસતીલ યેથે સંબંધિત ઉપસંચાલક, ઓરોગ્ય સેવા યાંચ્યા અધ્યક્ષતેલાલીલ સમિતી માન્યતા ઢેળ્યાસ સક્ષત રાશિલ.

રાજ્યાતીલ ય મુંબઈ શહરાતીલ હુવય શસ્ત્રક્રિયા, મુત્રપિંડરોપણ શસ્ત્રક્રિયા, મેંદુ ય મજ્જાસંસ્થેચ્યા વિકારાવર ઉપચાર કરળ્યાસાઠી લાલીલ સળાલયાના સવર યોજનેલાલી માન્યતા ઢેળ્યાસ આલેઠી આહે.

९. ही प्रतिपूर्ती साक्षनसामुग्री औषधे पुरविणे याद्वारे करण्यात येईल. तथापि याबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करेपर्यंत ही प्रतिपूर्ती प्रत्यक्ष खार्चाच्या प्रतिपूर्तीच्या स्वरूपात करण्यात येईल.

१०. यासाठी प्रत्येक शासकिय/सहानगरपालिका/शासन निर्वहित रुग्णालयात प्रत्येकी रुपये २.५० लाख इतकी रक्कम अग्रिम स्वरूपात देण्यात येईल. या अग्रिमाच्या सम्यक्त आवश्यक तेवढ्या मत्प्रक्रिया आस्थावर त्याचा हिशोब प्रत्येक रुग्णालयास संबंधित सक्षम प्राधिकारी समितीकडे सादर करून पुढील रुपये २.५० लाख इतक्या रकमेची मागणी करा शकेल व सक्षम प्राधिकारी समिती त्या रुग्णालयाने पूर्वी केलेल्या मत्प्रक्रिया/उपचार प्रकरणाची प्राम्यता पाहून हे पुढील अग्रिम देऊ शकेल. अशा प्रकारचे अग्रिम देण्यासाठी प्रत्येक सक्षम प्राधिकारी समितीच्या क्षेत्रात होणा-या मोफत मत्प्रक्रियांचा अंदाज देऊन आवश्यक तेवढी रक्कम त्यांच्याकडे सहासंचालक, आरोग्य सेवा, सुबई यांच्याकडून देण्यात येईल. मार्गदर्क तत्व क्र.४ मध्ये नमूद वेष्ट्याप्रमाणे जिल्हा शल्य चिकित्सकांनी नियमात्मक चाचण्यासाठी खाजगी रुग्णालयातून केलेल्या खार्चाची प्रतिपूर्तीही या रकमेतून विभागीय सक्षम प्राधिकारी समितीकडून करण्यात येईल.

११. या मोफत मत्प्रक्रियेसाठी दिलेल्या रकमांचा किंवा साक्षनसामुग्री (Disposable) व औषधांचा योग्य तो हिशोब ठेवण्याचे वजन संबंधित रुग्णालयावर/सक्षम प्राधिकारी समितीवर राहील.

जीवनदायी योजने अंतर्गत मान्यता दिलेली रुग्णालये

अ.क्र.	संस्थेचे नाव	आजार	संपर्क अधिकारी	दूरध्वनी क्रमांक
१)	बॉम्बे हॉस्पिटल, मुंबई	हृदयरास्तक्रिया, मूत्रपिंडारोपण रास्तक्रिया, मज्जासंस्था रास्तक्रिया सुविधा	म्हासंचालक आरोग्यसेवा, मुंबई	९६२१०३१ से ९६२१०३३
२)	जसलोक हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
३)	पी.डी.हिंदुजा हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
४)	हरकिशनवास हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
५)	डॉ.य.कॅन्डी हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
६)	कंबाला हिल हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
७)	नानावटी हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
८)	मिलावती हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
९)	जे.जे. हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
१०)	के.ई.एम. हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
११)	नायर हॉस्पिटल, मुंबई.	---	---	
१२)	सायल हॉस्पिटल, मुंबई.	हृदयरास्तक्रिया, मूत्रपिंडारोपण रास्तक्रिया, मज्जासंस्था रास्तक्रिया सुविधा	---	
१३)	सी.पी.आर. सामान्य रुग्णालय, कोल्हापूर.	हृदयरास्तक्रिया	उपसंचालक, आरोग्यसेवा कोल्हापूर, मंडळ, कोल्हापूर	०२३१ ६५९९०१/ ६५९९१७ ६५९५६१
१४)	कान्हेस हॉस्पिटल, भिरज, जि.सांगली	हृदयरास्तक्रिया, मूत्रपिंडारोपण रास्तक्रिया, मज्जासंस्था रास्तक्रिया सुविधा	---	६०५२३०० (०)
१५)	तरो रुग्णालय, ऑडि, पुणे.	हृदयरास्तक्रिया	उपसंचालक, आरोग्यसेवा, पुणे मंडळ, पुणे	
१६)	विनयदास हॉस्पिटल, पुणे	हृदयरास्तक्रिया, मूत्रपिंडारोपण रास्तक्रिया, मज्जासंस्था रास्तक्रिया सुविधा	उपसंचालक, आरोग्यसेवा, पुणे मंडळ, पुणे	

जीवनदायी आरोग्य योजनेतर्गत मोफत वैद्यकीय मदत देण्याबाबतचे नियम व कार्यपद्धती

या योजनेला, जीवनदायी आरोग्य योजना, १९९७ असे म्हणण्यात आले व ती संपूर्ण महाराष्ट्रातील वारिध्मरेवेव्हालील रुग्णांना विनांक ११.१०.१९९७ पासून लागू करण्यात आली आहे.

२. वारिध्मरेवेव्हालील महाराष्ट्रातील रहिवासी याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासनाने सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेतर्गत, ज्या कुटुंबांना पिचळी शिवा पत्रिक वितरीत केलेली असेल त्या कुटुंबातील व्यक्तींना अथवा अन्य प्रकारे त्याची व्याख्या ठरविली असेल अशा कुटुंबातील व्यक्तींना आहे. पिचळ्या शिवा पत्रिकेचे वाटप असलात येईपर्यंत रुग्णांचे सर्वसाधारण निवासस्थान असलेल्या तालुक्याच्या तालुका वंडाधिकारी/तहसिलदार/गटविकास अधिकारी यांनी संबंधित व्यक्ती वारिध्मरेवेव्हाली असल्याबाबतचे दिलेले प्रमाणपत्र ग्राह्य घानण्यात येईल.

३. वर नमूद केलेल्या आजारावरील शस्त्रक्रिया उपचार प्राप्त शासकीय/महानगरपालिका रुग्णालये व शासन निर्देशित खाजगी ट्रस्ट रुग्णालयात करण्यात येतील. या योजनेनुसार सक्षम प्राधिकारी समितीने ठरविलेल्या रुग्णालयातच त्या रुग्णावर मोफत उपचार करण्यात येतील.

४. मोफत वैद्यकीय उपचारासाठी करण्यात येण-या विमतीची व रुग्णांची प्राथमिक तपासणी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा शल्य चिकित्सक व जिल्हा सामान्य रुग्णालयातील निशेका करतील. अशा निवामात्मक तपासणीसाठी, जिल्हा सामान्य रुग्णालयात आवश्यक ती सुविधा उपलब्ध नसल्यास जिल्हा शल्य चिकित्सक त्या रुग्णास जिल्हा स्तरावरील खाजगी किंवा शासन सहायित स्वयंसेवी संस्थेने चालविलेल्या रुग्णालयातच संदर्भित करतील.

५. जिल्हा शल्यचिकित्सकांकडून प्राथमिक तपासणी करून वर नमूद केलेल्या आजारावरील मोफत शस्त्रक्रिया/उपचारासाठी पात्र ठरविलेल्या रुग्णांना विभागीय स्तरावर स्थापन करण्यात आलेल्या सक्षम प्राधिकारी समितीकडे कुठल्या रुग्णालयात मोफत शस्त्रक्रियेसाठी/उपचारासाठी पाठविण्यात यावे, हे ठरविण्यासाठी पाठविण्यात येईल. काही प्रकारची रुग्ण भेट सक्षम प्राधिकारी समितीकडे किंवा शासकीय/महानगरपालिका रुग्णालयाकडे किंवा शासन निर्देशित खाजगी रुग्णालयाकडे तो रुग्ण वारिध्मरेवेव्हाली असल्याच्या विहित पुराव्यासह शस्त्रक्रियेसाठी/उपचारासाठी जाऊ शकेल. सक्षम प्राधिकारी समिती या रुग्णालयाकडे भेट येण-या रुग्णावर उपचाराची व्यवस्था करण्याची सुभू असेल.

६. सक्षम प्राधिकारी समितीने पाठविलेल्या रुग्णावर किंवा अपरिहार्य व रुग्णाच्या जीवनास धोका असलेल्या परिस्थितीत, एखाद्या रुग्णाने भेट शासकीय/महानगरपालिका/शासन निर्देशित रुग्णालयाकडे शस्त्रक्रियेसाठी/उपचारासाठी भेट संपर्क साधल्यास त्याच्यावर आवश्यक ते उपचार करण्यास संबंधित रुग्णालयास सुभा राहिल. तथापि अशा रुग्णाची आवश्यक ती माहिती सक्षम प्राधिकारी समितीस स्वरित येणे संबंधित रुग्णालयास बंधनकारक राहिल.

७. सक्षम प्राधिकारी समितीने शस्त्रक्रियेसाठी/उपचारासाठी संदर्भित केलेल्या रुग्णावर आवश्यक ती शस्त्रक्रिया करण्यास लवकर व आवश्यकतेनुसार तात्काळ करणे, त्याबाबत केलेल्या खर्चाबाबतीचा अहवाल सक्षम प्राधिकारी समितीकडे स्वरित पाठविणे संबंधित रुग्णालयावर बंधनकारक राहिल.

८. अशा मोफत शस्त्रक्रिया/उपचार केलेल्या रुग्णावर करण्यात आलेल्या खर्चाची संपूर्ण प्रतिपूर्ती प्रत्येक प्रकारची जास्तीत जास्त रुपये ७०,०००/- च्या मर्यादित शासनाकडून करण्यात येईल.

१७)	डी. इनामदार हार्ट हॉस्पिटल, पुणे.	हृदयशास्त्रक्रिया	उपसंचालक, आरोग्यसेवा, पुणे मंडळ, पुणे	६०५२३०० (०)
१८)	इन्स्टिट्यूट ऑफ युरोलॉजी, पुणे.	मूत्रपिंडरोपण शस्त्रक्रिया	उपसंचालक, आरोग्यसेवा, पुणे मंडळ, पुणे	
१९)	अश्विनी हॉस्पिटल, सोलापूर.	हृदयशास्त्रक्रिया	उपसंचालक, आरोग्यसेवा, पुणे मंडळ, पुणे	
२०)	रुबी हॉल क्लिनिक, पुणे.	हृदयशास्त्रक्रिया	उपसंचालक, आरोग्यसेवा, पुणे मंडळ, पुणे	
२१)	के.जी. देशपांडे मेमोरियल सेंटर, नागपूर	हृदयशास्त्रक्रिया	उपसंचालक, आरोग्यसेवा, नागपूर मंडळ, नागपूर	५३५२४२/ ५३१९३३
२२)	सुपर स्पेशलिटी हॉस्पिटल, नागपूर.	हृदयशास्त्रक्रिया	—	
२३)	कमलनयन बंगाल हॉस्पिटल, औरंगाबाद.	हृदयशास्त्रक्रिया, मूत्रपिंडरोपण शस्त्रक्रिया	उपसंचालक, आरोग्यसेवा, औरंगाबाद मंडळ, औरंगाबाद.	०२४० ३३२३५७/ ३४३३४
२४)	कळवाडे हार्ट अँड चेस्ट सर्जरी हॉस्पिटल, औरंगाबाद.	हृदयशास्त्रक्रिया	—	

बरील शासकिय/निमशासकिय व खाजगी रुग्णालयांनी खालील मार्गदर्शक तत्वांनुसार उपचार करणे आवश्यक राहिल.

१) महासंचालक आरोग्य सेवा, मुंबई यांच्या निष्पत्तीने वार्षिक देखाळील संबंधित केलेले रुग्ण या योजनेस पात्र आहेत.

२) मुंबई महाराष्ट्र प्रमुख सुपर स्पेशॅलिटी सुविधा असण-या खाजगी/वर्गवाय रुग्णालयांना जिवनवायी आरोग्य योजने अंतर्गत करण्यात येण-या प्रत्येकीयेसाठी ७०,०००/- च्या वार्षिक मर्यादित अनुदान शासनाकडून उपलब्ध करण्यात येईल. याबाबत जावा खर्च संबंधित रुग्णालयांना सोसावा लागेल.

३) शासनाकडून प्रत्येक खाजगी रुग्णालयांना किमान दरमहा ५ प्रत्येकीये करणे अपेक्षित आहे.

सर्व योजनांतर्गत रुग्णालयांना अनुदान संचालक आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे मार्फत पुरविण्यात येत होते. शासनाने ही योजना राबवता वसस्वीपणे राबविण्यासाठी अधिकाराचे विकेंद्रीकरण करून मुंबई महाराष्ट्र रुग्णालयांना अनुदान, वेळेवर उपलब्ध होण्यासाठी व अनुदाना अभावी गरीब रुग्णांचे प्रत्येकीये लांबवीवर पडू नये म्हणून अधिष्ठाता जे.जे. रुग्णालय, मुंबई यांना अनुदान उपलब्ध करून देण्यासाठी प्राधिकृत करण्यात आले आहे. तसेच शासनातील इतर विभागीय स्तरावर उपसंचालक आरोग्य सेवा यांना प्राधिकृत करण्यात आले आहे.

जीवनवादी आरोग्य योजनेची प्रभावीपणे असंलब्धताची करण्याच्या संदर्भात येणाऱ्या अडथळीवर मात करण्यासाठी विभागीय स्तरावर खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यास शासनाची मान्यता दिली आहे.

कोल्हापूर

- १) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, कोल्हापूर मंडळ, कोल्हापूर (अध्यक्ष)
- २) हृदयशाल्य चिकित्सक व प्रत्यविचारक
- ३) हृदयचिकित्सक तज्ञ
- ४) फिजिशियन
- ५) जिल्हा प्रत्यचिकित्सक, कोल्हापूर (सदस्य सचिव)

पुणे

- १) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, पुणे मंडळ, पुणे (अध्यक्ष)
- २) प्राध्यापक, हृदयरोग चिकित्सा (Cardiology Department)
- ३) प्राध्यापक, हृदयशाल्यचिकित्सा विभाग (C.V.T.S.)
- ४) प्राध्यापक, नेफ्रॉलॉजी विभाग
- ५) वैद्यकीय अधीक्षक, ससुन रुग्णालय, पुणे (सदस्य सचिव)

औरंगाबाद

- १) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, औरंगाबाद मंडळ, औरंगाबाद (अध्यक्ष)
- २) प्राध्यापक, मेडिसीन (उपलब्धतेनुसार)
- ३) प्राध्यापक, हृदयरोग चिकित्सा विभाग (उपलब्धतेनुसार)
- ४) प्राध्यापक, हृदयशाल्यचिकित्सा विभाग (उपलब्धतेनुसार)
- ५) प्राध्यापक, नेफ्रॉलॉजी (उपलब्धतेनुसार)
- ६) वैद्यकीय अधीक्षक, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, औरंगाबाद (सदस्य सचिव)

नागपूर

- १) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, नागपूर मंडळ, नागपूर (अध्यक्ष)
- २) प्राध्यापक, हृदय शाल्यचिकित्सा विभाग (C.V.T.S.) (सुपरस्पेशलिटी हॉस्पिटल)
- ३) प्राध्यापक, हृदयरोग चिकित्सा (Cardiology Department) (सुपरस्पेशलिटी हॉस्पिटल)
- ४) प्राध्यापक, नेफ्रॉलॉजी विभाग (सुपरस्पेशलिटी हॉस्पिटल)
- ५) प्राध्यापक, मेडिसीन, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर
- ६) वैद्यकीय अधीक्षक, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर (सदस्य सचिव)

अकोला/नाशिक/लातूर परिसर

- १) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, परिसर (अध्यक्ष)
- २) फिजिशियन
- ३) नर्सिंग ऑलॉजिस्ट (उपलब्धतेनुसार)
- ४) नेफ्रॉलॉजी (उपलब्धतेनुसार)
- ५) जिल्हा प्रत्यचिकित्सक (सदस्य सचिव)

वरील विभागीय स्तरावरील समिती त्यांच्याकडे आलेल्या प्रकरणांची तपासणी करून विविध शस्त्रक्रियाकरिता आकरण्यात येणारे दर विचारात घेऊन अनुदानास मान्यता देईल.